

Излази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с ВОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт годину 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Претплата плаће се у
плаћеним новчанима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом унут-
ршњом на пошту у Котор.
Доплати поштом се уредни-
штву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

Телеграми „Гласа Црногорца.“

БИОГРАД, 26 априла. Избори су свршени. Влада је победила у 60 изборних срезова, а у 58 изабрани су посланици од опозиције. Према томе, кад се поставе 40 посланика те их, по уставу, краљ има право именовати, ујемчена је влади већина од 42 гласа, уз владу ће бити 100, а против ње 58.

АТИНА, 26 априла. Делијанис је разаслао окружницу грчким заступницима, у којој вели како се боји да ће се Турска користити згодом објављеног блокуса те да ће напасти Грчку. Хотели поштедијети земљу од такве невоље, он је ријешно да даде оставку.

АТИНА, 27 априла. Краљ неће да прими оставке Делијанисове те иште да Делијанис изведе земљу из невоље заплетеног положаја. Делијанис остаје при оставци изјављујући да он никако не може приступити распуштању војске, а да не изложи повреди достојанство Грчке.

ЦАРИГРАД, 28 априла. Порта је разаслала окружницу својим преставницима, у којој доказује да су се у Грчкој саставиле кајучке чете (гвериле). Но Турска је спремна да дочека сваки догађај.

КАНЕА, 28 апр. Бродови великих држава винули су се у судански затон, но синоћ, у слијед грдног времена, опет су отпловили.

АТИНА, 28 апр. Делијанис остаје тврдо при својој оставци. Краљ је вијећао са Трикуписом и нудио му да прими владу, но сва је прилика да Трикупис не ће примити те повуде. Краљ ће ријешити још данас.

АТИНА, 1 маја. Састављена је нова влада под предједништвом Валавдаса. То министарство нема никаквог политичког значаја и задатак му је једини да спроведе разоружање војске. Скупштина ће се одмах сазвати.

АТИНА, 2 маја. (преко Лондона, Рајтеровом опису). Краљевим указом сазва се скупштина на састанак у прву сриједу. Влада је почела прего-

воре с инглеским посланством, да би омогућила повратак народних посланика с отока у Атину на састанак скупштине. — Командирима војске те је пошла на границу послата је наредба да се зауставе.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Балканске земље.

Србија. Избори су изабрани за скупштину у Србији у прошлу суботу и, као што нам се јавља по жици, влада г. Гарашићина победила је са два гласа, управо са једним, јер да је опозиција успјела да само још једног посланика изабере, били би гласови подијељени на једнако. Но и у том случају могла би влада саставити своју већину у скупштини додатком опјех 40 посланика те их, по уставу, краљ именује. У обичнијем приликама морала би влада, по навици осталијех уставних земаља, при овако незнатној већини изабранијех народних посланика, себе сматрати побјеђеном те, због недовољног повјерења народа, отступити. Но у Србији су тако ванредне прилике, да није на то ни мислити да ће влада показати толику осјетљивост. Ипак већина влада није толико ујемчена, колико би она жељела, јер опозиција је толико успјела да може у крајном случају осујетити рад скупштине, ако би јој се предлози владини чинили тако неповољни и штетни да би оправдали крајњи отпор. Познато је да, по уставу Србије, не може скупштина ријешавати ништа, ако није у сједици бар три четвртине чланова на окупу. Три четвртине целокупног броја чини 120 посланика. Но како влада, заједно са краљевим посланицима, нема више својих људи од равно 100, а и те је мучно навијек имати на окупу, то би опозиција могла укочити сав рад, ако би изашла из скупштине. Такви је примјер био већ прије три године. Но и сад би се можда влада латила онога сре-

ства те га је онда употребила. Она је онда расписала нове изборе на сва та мјеста, изјавила је да се отступили не могу више бирати, а кад је народ, и против те забране, ипак све на ново изабрао, она је позвала оне који су добили мање гласова, па ма било само два гласа. Зато је тада опозиција те наређене посланике, управо позване, назвала двогласцима. Но како је та мјера тада имала врло неповољних посљедица по владу, то је врло сумњиво да ли ће се влада, ако би опозиција онај корак поновила, на то ријешила сад, кад су изгledi још много неповољнији но што су били прије три године.

Да ли је г. Гарашић своју дво-гласну, управо једногласну побједу одржао својом вјештином, или помоћу „чистог радикалца“ Пера Тодоровића, то се још не зна.

Ми смо у прошлом броју прештампали изјаву Пера Тодоровића у „Самоуправи“ против погодбе радикала и либерала биоградских. Разумије се да ми то пијесмо учинили да одобримо ту изјаву или што вјерујемо у тамо исказане побуде, јер ми се у опште не мијешамо у борбу странака у Србији, — но само да наши читаоци могу пратити сваки покрет и знак у развоју тамошњих догађаја.

На изјаву истог Пера Тодоровића у „Н. Б. Дневнику“, да ће од ускрса покренути нов политички лист „Самоуправу“, у којој се већ показује одлучна противност против споразума с либералном партијом, дошло је биоградски „Одјек“, орган опјех радикала који су пристали на споразум с либералима, у свом броју од 12 априла о. г., под насловом

„Споразум с либералима и госп. Пера Тодоровића“ овај одговор:

„У 80. броју „Н. Б. Дневника“ објављује г. Пера Тодоровић, да од ускрса покрене нов политички лист „Самоуправу“, која ће излазити пет пута недељно, а стаје на годину 24 динара. Издавач означава, да ће овај нови лист „стојати чврсто на брануку

за самосталност радикалне странке, не допуштајући никаква начелна сједињавања и мијешања ма с којом од двије противне странке.“

„Виљежећи по новинарској дужности овај факат да се српско новинарство обогаћује једним новим листом, ми истичемо једну његову нарочиту особину, која се састоји у том, да ће лист послужити једном нарочитом послу, па према успјеху или неуспјеху у том нарочитом послу да ће или даље излазити или престати. То је дакле политички лист ad hoc.

„Што се тиче самога задатка који себи ставља нови лист, ми смо се потрудили да дознамо неколико факта и њима ћемо послужити наше читаоце. Што смо ми дознали, то је: да је издавач новог листа заступао споразум с напредном странком и да је, као што дознајемо, у том смислу и мишљење своје одвојно приликом кад су чланови радикалне странке држали збор у Нишу. Тако исто дознајемо, да је г. Тодоровић не само тада у Нишу, него и доцније у Биограду међу друговима непрестано заступао споразум с напредњацима.“

Од вођа радикалне странке, којих је већина, као чланови главног одбора те странке, до Васиљева дне била у биоградској тамници, као да се није ни један придружио г. Перу Тодоровићу. Већнијем и пештанским листовима писали су били из Биограда, да Рапа Милошевић није потписао споразума с либералима те да се придружио Тодоровићу. Но, као што јављају једном новосадском листу, тај глас није истинит и дописник увјерава, да је споразум потписао и Рапа Милошевић, само да је изјавио одвојено мнијење против двије тачке погодбе, које је штампано у „Самоуправи“.

Исти листови били су донијели глас из Биограда да је министар финансије г. Чедомир Мијатовић преговарао са бечком Лендербанком о новом зајму и о оснивању завода за зајмове на непокретности, да су ти преговори с Лендербанком прекинути, но да је

ка. Кад било на мегдан, сијечемо се ја и пок. Пера разумије се саблама од дрвета. Као што је било и наређено, пок. Пера морао ми је избити сабљу из руке, удрити ме полако по врату, а ја сам морао тада папути.

Све је одило у своме реду, а кад било да Марко Мусеј посијече главу, дернуће ме пок. Пера у ономе заносу неопрезно омијем комадом сувога дрвета, да сам ја морао добро јакнути и готово од невоље папути. Поврне се Пера, баца сабљу, сатне се нада мном, надигне ме, па ме стане грлити и тјешити. Кад се ја насмијем, Пера ће онда весело:

— Хо! ја гађао побратима мјесто Мусе, па Муса погинуо, а побратим остао здрав. Весело! Да Живи побратимство! —

Те исте године умре нам Марко Бајковић, умре дома у Грбљу. Кад стигне глас саставио се нас три преостала, па се горко исплачемо за њиме. Замолимо Управитеља, да нам дозволи, да му од стране другова приредимо парастос. Молба је одмах одобрена. Ми увијемо вијенаца и напишемо двије пјесме за катафалк. Од те двије пјесме једна је била моја, а једна пок. Пера; моја се негдје задргла, а Перову је издао поп Јово у „Тужној Книзи“. Наслов јој је: „При-

ИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПЕРО Ј. СУНДЕЧИЋ

и
ЊЕГОВЕ ПЈЕСМЕ.

ишче
Филип Ј. Ковачевић.
(Наставак).

Док још бјеше слобода у Боки Которској, обичаваху сваке недјеље и празника ударати гусле на Которској обали. Дођи ма какав слијепца од Приморја или Црне Горе прекрстивог сједи пред самом градском кацијом; слими тада пред собом кацицу, па удеси гусле јаворове и затегни српску јуначку пјесму. Шћаше се слићи около њега неприједна гушта народа, да му баца по који новчић у извртну кацицу и да чује слатке звуке из витешке своје прошлости. У цијелој оној гомили нијеси могао ништа друго чути него мушко превјање гусларева гласа и складни роман његових струна. Тако су се духови заносили српским гуслама док још слобода цароваше на обалама морске пучине.

Пок. побратим не шћаше никада пропуштити, а да се не уксна међу народ и да не стане до самога гуслара. Ја сам морао увијек с њиме бити; чини ми се као да га још сада видим,

гдје је упиљно очи у онога слијепца и његове прсте, па га слуша таквом помном и одушевљењем с би човјек рекао, да ни духом не потхвата. Је ли пјесма свршена, пок. Пера извадио би све новце те има, па их спустио слијепцу у кацицу. Тако је једном даровао гуслара су дванаест гроша, а тек послјије се сјетио, да је те новце добио од она да купи неку школску књигу.

Кад шћасмо поћи од гусала, пок. Пера би увијек опонашао гуслара. Такви је случај био једном у недјељу вече. У прни мрак гусле умучале. Господа градска изашла на шетњу, па се миче горе и доље по оној чаробној обали. Ја и пок. Пера вратили се, па улегли у ону гомилу, да се и ми шетамо. Пок. побратиму не да се мјровати, но стао превјајати грлом као да пјева уз гусле. Мени нешто мука да истичемо грају у оној тишини а да нам се подмјехују, а бојак се богме казни и укора својих наставника. Замолим Пера, да престане.

— Нека ућешим, чоче, па ћу! — рече, па опет загуњди.

— Бога ми ти се сваки руга, што ти је нампало! — речем ја.

Назуту се пок. Пера, узме мој штапчић из руке, а кацицу слимивши с главе метне је пред собом и строго ми нареди да стојим као тобож његов вођа, а он сједе међу цијелијем наро-

дом: зазме очима, па ће тада повући штапом преко штана као гудалом преко гусала и запјева што му грло даје:

Све у славу Бога великога,
А у здравље Петровића Њазза!

Скуп се народ около нас као да се бјесмо помамили, а пок. Пера ни мукает за то, него тјерај своју пјесму, па до краја.

Разумије се да смо због тога били обојица затворени од разреднога старешине, и прва пјесма покојника, које се помињем да ми је читао, била је пјесма написана у томе затвору.

Таква и јест ваљда пјесникове судбина, да најприје са својих гусала пострада.

Бијасмо у III разреду. Уз нас придружили се још два брчапријатеља: Лазар Дајичић и пок. Марко Бајковић. Ми смо сачињавали неку врет квадруплата. Увијек смо били заједно; један без другог, што по ријеч, ниу цркву. Морали смо један другоме на имендан приредити ма какву забаву и веселе. Изредимо се сви; дође на посљетку и Петровдан. Ја сам морао српску народну пјесму „Марко Краљевић и Муса Кесеџија“ обратити у у позоришно дјело. У два дана ствар је била готова. Између осталих особа ја сам играо Мусу, а пок. Пера Мар-

г. Мијатовић наумио послати тога ради у Париз као свога пуномоћника биоградског Јевреја Аврама Озеровића. Сад се пориче из владине околине и тај глас и увјерава се да влада о свему томе још није ни мислила.

Влада биоградска наредила је да престане обустава закона о јавнијем зборовима и о питањима; укази о томе изашли су на четири дана пред изборе.

Да се види како је опозиција примила тај знак блаже воље и каква је разлика између писања новина под ванредним стањем, као што бјеше ономад саопштени ускирњи чланак „Нове Уставности“, и писања истијех под заштитом закона о питањима, ми доносимо на другоме мјесту чланак истога листа поводом те наредбе владине. Потпуности ради износимо овдје једно мјесто из „Виделовог“ чланка: „На биралишту,“ уочи избора, о либералима и о томе чланку, које нам се чини, најзначајније и гласи:

Нити би либерали осјетили се једног дана близу власти рачунајући на број своје странке, или на новост и истинитост својих начела, нити би се либералски глас расклопотао још око Цвијети поред баре биоградске, да је у напредњака било доста воље да остану на влади, па ма какве се прилике развијале. Нити би се усудили либерали да спредају са указом о повраћају редовнога стања, кад би се у нас владало данас по њиховим ак либералним начелима, по којима је влада могла установљавати ванредно стање али је она одрицала себи право да може ванредно стање и укидати, него је то право и дужност остављала само скупштини.

Па што смо онда пустили да обмачују науку људе незадовољници, ако у души својој вјерујемо да они немају право? Тако нас може питати многи непристрасни човек. За што? Ето баш за то што искрено вјерујемо да наши противници немају право, што вјерујемо да ће пред свијешћу нашега народа понашање либерала и радикала и само се туђи, чим се на јавности појави.

У истом чланку овако вели „Видело“ о положају чиновника државних при изборима:

Али, признајемо, да има чиновника којима загадујућу уни у оваквим тренуцима. Они би радо били пријатељи сваке опозиције, која би имала изгледа на успјех. Свако има по неку стару или нову незадовољну жељу. Само је несрећа што успјех може да не буде сигуран не само на биралишту него и послеје успјешнога избора, те по неки господин тражећи веће изгуби из вреће. Чиновницима нека нико не завиди у ове дане. Они морају, и ако не би били побожни, да читају завршетак Оченана „И не води нас во искушеније, но избави нас од лукавага“.

Грчки зачет. Једва се једном ријешу краљ Георгиос, пошто се два дана дуже размисљао и борио на што је то било јављено у брзојаву од уторника. Но не би било за чудо да се

и дуже размисљао, јер тешко је наћи примјера да је владалац, који свој узвишени задатак схвата озбиљно, који је проникнут увјерењем да је он ради народа, а не народ ради њега, тешко да је такви владалац икада био у тако мирном положају као што је краљ Георгиос. Требала би му три срца: Једно за спас и корист свога народа, друго за неодољиве жеље и заносе тога народа, а треће — за јевропску дипломатију. Па тек да му не достане за себе. Што ће јадник! Изабрао је средњи пут, који ће му само продужити муку на неколико дана. Напушта га Делијанис, бјежи од њега Трикупис, а он махну руком на првог чиновника те му дође пред очи и заповједи му да састави министарство, које ће распусти и разоружати војску, како би што прије скинуо с врата и себи и народу јевропску биједу и невољу. Но у Грчкој не влада само краљ но и скупштина, управо више скупштина по краљ. Георгиос је сазвао скупштину да му одобри поступак, јер да то није учинио, ко зна да ли би га војска слушала, да ли би се војводе обзирали на његове заповједи, па би било од зла горе.

Како ће се скупштина владати? Хоће ли одобрити ријешење краљево? Хоће ли се покорити притиску Јевропе? Хоће ли пристати да се војска пошље кући не макнувши руком? Хоће ли одобрено да се толики милијони потроше за бан бадава, да се баце у бездан морски?

И ако то учине заступници народа, с каквим ће се образом вратити у народ, кога су раздражили на рат, коме су обећавали, кога су увјеравали да је куцнуо час његовог уједињења, сад или никад?! Да ли би народ мирно поднιο тако титрање с оним што је њему најсветије?

Та би се питања могла нанизати у бесконачност и на сва та питања треба да одговори ова неједна која долази, најближи дани.

Не зна се још, да ли су све велике државе сасвијем сложне у крајњем случају, ако ипак дође до рата између Грчке и Турске. Француска се у пошљедњи час одвојила од осталијех великијех држава, оставивши свога посланика у Атини. Ни руски посланик није био у друштву ондјех те напустише Атину, по простом за то што се није нашао у тај час у Атини. Но и у том најгорем случају, ако би почео рат, надају се да ће му брзо бити крај и да неће захватити даље, ако то не би користило коме трећему.

Што би Грчка искала да се задовољи и да се народ умири, то се мо-

же видјети кад погледамо како се грчко питање развијало од берлинскога конгреса. Ово је кратак преглед по једном бечком листу:

Берлински је конгрес обећао Грцима да ће се Јевропа заузети у Порте да им дозволи прилично проширење границе и у тринаестом записнику сједница позива се Турска да се тога ради с Грчком погоди. Но како је то Турска одбила (можда због несретног броја записника), састане се 1880 год. у Берлину конференција која уступи Грчкој цијелу Тесалију, велики комад Епира са градом Јанином; по то ријешење бјеше само м и и је њ е Јевропе, што је изреком казано, јер Порта је још прије одлучно протестовала против уступа Јанине, Превезе, Ларисе и Мецова Грчкој изјавивши да она таквога уговора неће никад потписати. Но кад се заједница између Порте и Грчке све жешће поче развијати, састаше се преставници великијех држава у Цариграду у конференцију и ту израдише мјесеца априла 1881 те Порта уступи Грчкој Тесалију и њешто јужног Епира. Та се одлука саопшти Грчкој као коначно ријешење великијех држава. Грчка изјави 13 априла, још прије по што је одлука службено објављена. Порти, да пристаје на то. 2. маја склони се једва и Порта, којој су одлуке конференције, готово с пријетњом, саопштене као „ријешење Јевропе.“ На том се развиту оснива садашњи рад великијех држава, те се из тог изводи пошљедница, зашто се сад не чини никакав притисак на Турску, по само на Грчку.

Из Плевала добио је „Пестер Лојд“ од 26 априла овај брзојав:

„Овдје је находио снјег седам дана непрестано, те је сад по јужној Босни и по новопазарском санџаку свудје дебео снјег. По обронцима брда, куда пролази цеста од Сарајева овамо, пала је температура на 10 града испод зера. Од превелике зиме угинуло је све воће а стока је остала без хране, јер лађску пшћу потрошила је прошла зима. Бојати се к а т а с т р о ф е. Пут је овамо сасвим сигуран. Хајауци, о којима је био глас да су се прошле неђеље појавили били на Метали, нестали су; сва је прилика да су то били само кријунчари“.

Као што „П. Лојд“ напомиње, то је први брзојав из Плевала у свијет од како је телеграф и — свијета. Жина је намјештена по потреби аустро-угарске посаде те је, као што се види, могу употребљавати и приватна лица. Да ли је тога ради што особито уговорено са ц. отоманском владом, о томе се ништа не јавља.

Италија.

У Риму је умрло прошле неђеље узорити и непрежаљиви родољуб италијански А г о с т и н о Б е р т а н и, један из оне славне хиљаде од Марсале што их је Гарибалди повео у Спидију те ујединише Италију. Сјајни и брзи успјех тог великог похода са мало војске толико је заслуга Бертанијева колико Гарибалдијева, јер Бертани је био мислилац и савјетник у том великом послу народном, а Гарибалди је дао своје име и заложно своје јунаштво, у које се народ уздао. Бертани је био по увјерењу републиканец, но жртвовао је то своје увјерење свом највишем начелу, уједињењу и моћи Италије. Покојник те га сва Италија оплакује био је један од ондјех све ређијех и све скупоцјенијих родољуба и људи, што имају узвишено начело свога живота и што су готови за то начело у свако доба заложити живот и све што имају. Од заната био је лекар. Погреб му је био величанствен, сав га је народ ожалио.

Избори су по свој Италији у највећем јеку. Од како се Италија ујединила није било жешће изборне борбе по што је садашња. Борба се тако развија и заплеће, да се чисто не зна на кога ће који ударац пасти; забуна је велика. Њеки листови италијански назвали су већ то стање нелијеним именом „confusionismo“ те се горко жадају да само у радикалаца има још реда и слоге. За чудо је велики број чиновника и официра који се нуде народу за посланике скупштинске. Од официра је само један, ђенерал Мартини, одбио понуду изборну врло паметним разлогом, да човек не може у исто доба вршити дужност и народног посланика и бригадира. У осталијем уставнијем државама већ је давно признато да војник није за скупштинџера. Никотера путује непрестано по јужнијем крајевима, у свакоме мјесту сазива народ у јавне зборове пред којим разлаже своју политику и свој програм за поправку у државној управи, особито објашњујући своје становиште против гласања по листинама (scrutin de listes). То је у толико чудноватије народу, што Никотерини другови, остали чланови т. зв. пентархије, пристају уз тај начин избора и свугдје га бране. Но како су се ти избори до сад изиравали у Италији, те су на једном листу исти бирачи бирали највеће политичке противнике, Никотера као да ће ту имати право. Противници владе на томе раде да се у срцу Рима изабере Кајроли, а владина странка поставила

ликом смрти Марка Бајковића“ стр. 115.

Није био покојник навршио тринаесту годину, кад је ту пјесму писао, а из саме ње можемо се лако увјерити какви су предмети запосили Пера још у томе готово дјетињему вакату.

Оте наду својом роду,
Да му погда будеш снага;
Оте другу друга врада,
Родитељим сина драга!

Па мало даље:

К истини си и к љепоти
Подгајао љубав сваку.

Млади пјесник, да речемо дијете од тринаест година, зна: да народу треба ваљаних снага, да је другу тешко без врла друга, да су родитељи несретни без сина драга и да треба подгајати љубав к истини и к љепоти... О лијена Перова душо и срце, вас је сам Бог с тим чувствима створио, јер их нијесте имали када до те доби науком, а још мање искуством прибавити!

* * *

Једном се посвадимо ја и пок. Перо и то тако грдно, да нашему сину није било другога лијека до бијела мегдана. То је било у вече, а већ сјутра у 11 сати прије подне, кад сврши школа, морали смо се наћи на рочишту. Бијаше кишњаво вријеме, а

на урочену уру тако је дажђело е би човек рекао, да су се облаци провалили. Изгледаше као да је и саме мебу криво, да се нас два најмилији друга бијемо. Дошао ја први, па се усидио на оној сијавици као стијена; чисто ми бјеше жао што се догодило. Триста ми слатких усмехана преко намети мину и у тили час омили ми Перо исто као прије. Ја сам чисто мислио е он неће доћи због кише, па се бјех справио, да му пођем главом у кућу, да га пољубим и да опростимо све један другоме. Кад ево и њега, па још и без амбрела! Приступимо ближе, погледамо се и све од једном, мјесто да се доватимо, а ми се — загрлимо и пољубимо.

Послије смо се често пута с тога случаја нанили. Дође ми једном нешто на нама, на ушитах Пера:

— А што, Бога ти, немаше амбрела, а киша тешко падала? —

А Перо ће на то:

— Амбел ми на мегдану није служно, а послније мегдана хоћаш се ондјем твојијем кући винути! —

На то бих му ја одговорио, е ми се он не шћаше обрнути ни колико перце; па му онда стани причати на тене све крјесавце, муве и пошће, који су ми од руке пали, а камо ли не би он.

А Лазар Дајичић, *) слатки наш друг и „историкус“, како га и од милости и заслужно звамо, стао би се смијати, па би онда са свијем озбиљно рекао:

— Гле ти њих, како се јунаци фале! А да сте штогод ваљали, ви се не шћасте поцеливати, по се ударити, па да вас други мире. Тако људи чине! —

Драги мој Лазаре, тако је било једном с нама и с Пером, па где како смо се данас проредили и расијали! Ох! да смо бар сви живи, па макар били и на крајевима свијета!.. Ама нека! Тај колач не може нико од нас избјећи; сви морамо један другоме у посјету. Па кад је то тако, и против томе кад нема лијека, онда нека живијема буде света барем усмехана на своје миле покојнике!

Сјећајмо се, брате, нашега Пера! Нека га се сјећа и Љубо и Васо и Владо и Божо! Дај да се саставимо, па да му положимо вијенац на гробу: њему ће бити лакше!

*) Лазар Дајичић, родом на Грбљу, учио је с нама Гимназију у Котору, а за тиме теолошку факултет у Задарској Богословији. Један од најпосебнијих свештеника у Боки, честити Србин, вјерни слуга цркве, уздани друг и пријатељ, једном ријечи: прави поштован човек — налази се данас на Луштичкој парохији.

* * *
Отпишао ја из IV разреда Гимназије у Египат код оца и код рођака. Бавио сам се тамо цијелу годину дана, а та је година била: година највеће моје туге, плача и уздицања. Ништа ми није мањало, што може добар отац на задовољство своје дјетету учинити. Пропутао сам готово вас горњи Мисир, али на свакоме кораку будила се у мене усмехана на милу Боку од Котора, на своје слатке другове, на мога Богом побратима. Ја сам живом жељом горпо за својим завијачем и једва сам час очекивао да се патраг врнем. С пок. Пером дописивао сам се свакоје поште; у његовим писмима *) иста је жеља за мном горела: у свакојему од њих тужно ми се што је без мене, па ми онда нишао све пјесмице те је састављао. Како је

*) 52 Перова писма хранио сам код себе из те године. Кад сам се вратио опет у Гимназију дао сам их покојнику да види шта је писао. Како ми нијесмо знали тада на то никакву важност полагати, ја их нијесам патраг искао, а по свој прилици Перо их није сва ни сачувао. Поп Јово је поменуо у Перовој биографији да, али као да није знао е су ми та писма писана страном у Александрију, а страном у Каир. Да се могу изнати она би најбоље освјетлила лијену покојникову душу и срце.

је у петоме срезу за свога намењеника министра пресједника Депретиса. Борба ће већ тога ради бити ванредно занимљива и њен исход може ријешити судбину владе. Депретис још није јавно говорио као намењеник за скупштину; хоће да пусти све чланове опозиције да се прије њега изговоре, па ће он говорити на пошледак да би се могао обзирјети на све разлоге противника. Листови пенархиста све жељније нападају на Депретиса што се ближе примиче дан избора; но онај дво деснице скупштине који бјеше напустио министра пресједника при гласању од 5 марта и тијем произвео кризу министарску и распуштање скупштине, као да сад хоће да се опет помири са Депретисом.

Француска.

Познато је да се због погрешака међусобних преставника био зачео њеки неспоразум између француске и руске владе и да је тога ради уклоњен француски посланик, генерал Апер, из Петербурга, и руски посланик, барон Моренгејм, из Париза. Царско руској влади било је врло непријатно што је француска влада нијелисту кнеза Крапоткина пустила из париске тамнице. Послије се тек дознало да г. Фрејсине то није учинио док није запитао руског посланика, да ли би то било Русији неповољно, и овај му је одговорио, да Русији није стало до једнога Крапоткина, да ли ће још који мјесец тамновати, или ће се шетати по улицама. О томе како се замјерио својој влади генерал Апер, који је иначе на царском двору био врло омиљена личност, прича дописник „Келнине Цјтунг“ а ово:

„У владинијем круговима францускијем у опште се мисли, да је прави посланик француски у Петербургу била госпођа Апертова, а не генерал, њен муж, и да је она запета радила око тога да се један Велики Књаз ожени једном књигом из некадашњег краљевског дома орлеанског. Осим тога је генерал Апер крив те је француска влада према руској дошла једном у велику неприлику. Г. Фрејсине заповједио је био генералу, да се распита сасвим повјерљиво, како се Русија мисли понашати према париској свјетској изложби; Апер је о томе, као случајно, повео ријеч са г. Гирсом, који као да му је одговорио околишећи да ће Русија све учинити од своје стране да Француској буде пријатна. На то је Апер својој влади брзојавио, да је Русија вољна учествовати у изложби, услјед чега је г. Фрејсине одмах

службено позвао Русију да пошље своје производе у Париз на изложбу, по на то му је одговорено, да Русија не мисли учествовати у париској изложби. Разумије се да се Фрејсине жестоко ражљутио на Аперта, који га је својом ненајом или невјештином изложио таквом пошлуду. Да ли се неповољно чувство Царево према републици, постицано помиловањем Крапоткина и одазивом Аперта, већ развило и да ли су се пређашњи пријатељски односи и с поља поновили, то ће, као што вели дописник, посвједочити будућност.“

Из новина.

Више споменути чланак биоградске „Нове Уставности“ о повратку закона о јавним зборовима и о штампи у Србији гласи:

„Врло је промућуран човјек овај Милутин Гаршанин. Он нам враћа у живот закон о зборовима управо на 4 дана прије избора скупштине, наравно, да се њиме користимо — и ако се по закону (чл. 34.) зборови не могу држати на 5 дана прије дана одређенога за избор! Нека се може рећи, да је закон повраћен, на макар се земља могла користити њиме толико, колико се користила и муницијом, порученом послје Сливнице! Реците сад да то није човјек домишљан: он вам поручује и врши све у своје вријеме, све благовремено. Није то мали добротак, а још је већи што добијемо могућности да се користимо законом о штампи. Какав је такав је тек је бољи и од најбоље воље Милутинове. За 4 дана листови опозициони тешко да ће моћи и да дођу к себи од изненађења за оволико добротинство, а међу тим ће се признати и непризнати органи Милутинови користити да опозицију добро изграде, јер, ако Милутину и није ништа друго пошло за руком, у грдњи свјех противника (преко „Садашњести“ и других својих органа) он је показао, да га не може нико да надмаша.“

А и на што би нам требале те слободу? Ако је за то, да се можемо слободно изразити при избору посланика за скупштину то је изишло. Ако г. Гаршанин тражи глас повјерења народнога, за то не требају никакве слободу. Није нужно ни да бира народ повјеренике, који ће изабрати посланике; то може да учини и полиција, па опет г. министар да добије глас повјерења. Он је до данас тако срећно стојао на челу послова земаљске управе, да у земљи стоји само један глас једна оцена о њему. Човјек који је онако срећно руководио послове земаљске прије тимочке буне, има права на глас народнога повјерења; човјек, који је раширио слободу народне на прошлогодњој скупштини, нарочито слободу општинску, и под којом ми можемо слободно да бирамо и одборника, и повјереника и посланика, има право на наше повјерење; човјек, који је био и министар финансије, и овако еретно уредио наше дугове, да их само у Њемачкој (у Берлину и у Франкфурту) имамо двијеста милиона динара, има право на

наше повјерење. Па шта велите још, зар нема права на наше повјерење човјек, који је тако мудро, тако вјешто, тако патриотски руководио наше међународне одношаје, да их је довео до Сливнице? Он се није плашио да у одеудним данима узме и војне послове у своје руке, па пошто је то све тако срећно посвршавао, он је сад узео у своје руке и унутрашње послове, те да и њих уведе у какво слично пристаниште. Већ је наредио изборе, пенуцао доста форшијека да опомене чиновнике, да влада, и ако не добије већину, не ће одступити, но да ће се разрачувати са чиновницима, који је не буду потпомагали. Наравно, г. министар хоће да изведе из заблуде простоту, која може мислити да ће он, ако не добије већину 26 априла, 28 већ моћи предузети управу млина грочанског, те да ће му само 24 сата времена остати да се разрачунава с чиновницима, а послје да ће скупштина имати три године времена да се разрачунава са њим. То су заблуде! Господину Милутину тако се осладила власт, да ће он себи уображавати, да је на влади и кад буде ујам у Гроцкој наплаћивао. Зна Гаршанин да је његова пријетња форшишек, који плаши, као што и чиновници знају, да им он не може помоћи кад погизе закон спречавајући народу уставна права његова. Сваколика олакшица могла би им се састојати у томе, што би и он могао бити њихов саучесник у одговорности, ако би они доказали, да су по његовој заповијести законе газили.

Не зна се управо, да ли је Милутин Гаршанин вјештије маневрисао кад је управљао пословима војним, или вјештије маневрисао данас на изборном мегдану? За шта се год он прихватио, у свему успијева. Он доказује својим полицијским чиновницима, да савез либерала и радикала иде влади у прилог, и ми смо увјерени, да их је убједио, јер то су врло глупе памети, које се дају лако убједити. Зашто да не би могао Гаршанин да убједи њих о својој памети, и о исправности својих оцјена, кад је могао да убједи све нас нечиновнике, сауколику Србију, како је он паметан, како је све, за што се прихватио, привео срећно крају, како је сачувао земљу напућу од понижења, част оружја нашег од поруге; како је наш спољашњи углед очувао у његовом староме сјају на Истоку? Јесте, убједио нас је у свему томе својим дјелима, својом скоро шестогодишњом управом. Кад је он на влади ми смо спокојни: знамо, да има некога, који се стара да не уђемо у какво пустошество; знамо, да ће нам он обезбједити све слободу и известу промјену уставну у своје вријеме као што нам је и сад повратио закон о зборовима и о штампи у своје вријеме. Јединствени је човјек овај Милутин Гаршанин. До данас све је угодно, што је прорекао: земљу је усерио. За то и стоји уз а-њ сва његова странка чврсто и неподрљено; за то је уз а-њ и сама вјерна опозиција. За то ће, у знак повјерења, сва полиција гласати за његове кандидате, а сав народ за кандидате опозиције!

ДОПИСИ.

КОЛАШИН, 25 априла. — Вријеме је да се већ и ми једанпут јавимо са овог сјеверног краја Црне Горе, јер кад помя-

покојник, па овда са мном право код њега на ручак.

Сједнјасмо једном пред Котором под оним густим дрвећем и пијасмо каву. Према нама бијаху још многи другови. Једноме од тих дошла мала сестра, па му се пошла на кољено, а он је миљунка. Загледа се Перо, уздахне, па извадио ловку и стане писати у потесу. Ја га нијесам задијевао док је сам оставио ланис, а онда њу га уштити, шта је писао. Он онет уздахне, дигне потес, па стане читати:

На гроку своје сестрице Зорке.

Ој, сестрице, цуна сласти тајне!
Свом си дому ти весеље била;
Али иза боче дуготрајне,
Ах смртна ти ура завојила!
Дизала си к небу зјене рајне,
На рамешце главу наслонила:
Трудила си заман усне бајне,
Да б' нам задњи поздрав поклонила:
Ах! у рај ти душица полети;
Завалисмо свјежу воштаницу:
А сунашце на небо излети.
Хладно чедо зрачи му гријаху;
А на бједином мртвачкоме лицу
Родитељски пошунци пуцаху. —

(„Срце и љубав“, стр. 133.)

Такви је исти случај био и са јесеном „Кава и лула“ на стр. 131. Дошао покојник код мене, па му ја припио каву и дувана; он стао прикивати и потезати димове на турску,

слимо давно је и био 20 децембра 1884 г. од када задријемасмо.

4 овога мјесеца к. м. с. Црногорског и Царско-отоманског састаје се на Мојковцу, да се већ поставе један пут пирамиде на границама Црне Горе и Отоманске, да се већ један пут положи мач и пушка, и да престане: цик пушке, звек мача, и поклан јунака, а мјесто тога да се летимице латимо пера, да гајимо синове, да подижемо школе, да обрађујемо пљиву будућности, и да жањемо посијане плодове мирног развитка, на свим границама сусједне нам царевине. Таким народима Бог благослов даје.

Кад промислимо на прошлост давно је баш и била год. 1360, од кад тече та крвава и дуготрајна борба, памећу Црне Горе и Турске царевине, која борба данас почива, и затварају се врата војених арсенала, а наступају најтјешње везе пријатељских одношаја. Кад завримо у повјесницу Црне Горе, па кад видимо дане прошлости те крваве борбе, па онда упоредимо прошлост и садашњост, није ли дивно виђети највећа два крвника, где се пољубише и најириснији пријатељи посташе! Тијем смо изнијели себе на видју читавом свијету, да на јуначком челу црногорском и туреском читати може узор јунаштва и поштења; борили се као јунаци, а умирли се као јунаци. Није ли то нешто узвишено.

Комисија обје државе у најповољнијим мјерама врши свој повјерени задатак, и данас прелази источној страни пут Велике. Истина, становници Поља, Подбиња и Бјелојевића, ипак се држе нешто на горњу, говорећи: ако је Султан, сеендум беном, дао вама и Вашем Књазу Поља, није баш разложно; почем је имао и свога земљишта, и ако је под туђим ушљивом, пак био дат своје, а не даривати сусједне владаре нашом сиромаштином, да видимо да ли ће. Мрско ће бити и ономе коме се дарива.

Ми знамо да ће се Пољани довијати свакојако да убију човјека, и да украду. Но знамо и то да баш неће бјелодано као јунаци, већ дупешкијем начином. Јер јунаку у којегаче јуначка крв, и грјега јуначко срце, то би му било испод части убити човјека таким начином; јер би себе међу јунацима загнуо у црпо, а и по себи је мрско и подло. Но поред све надувености Доњо-Колашинеца ми се надамо, да ћемо бити у повољним одношајима, јер ће намјесници турске владе овом приликом успоставити све нужне мјере за одржање повољног реда на границама Таре, како би обје државе текле и брале своје користи и да изађу на ону стазу која је већ изгубила свој правац од другог времена, јер одавно је казала народна пословица, ће је мир и права слога да је благослов драгог Бога. Па зашто и не биемо нили том стазом која нас води бољој будућности; која води к срећи, напредку, и свему ономе што треба једноме народу па да буде сретан.

Поводом неколиких Колашинских дупека свагда је ствар била помршена, они су у свако доба изазивали неред, да је ваљало најопштрије спрам њих поступити. Његово Височанство наш милостиви Господар, који не жели ни срцем ни душом да јадна сиротиња и нејака дјечица страдају узроком тих неколико дивљака, зато је и презирао њихове гадне послове дако

па ће се све од једном замислити: узме перо и длан о длан напине 31 стих. Ја ту пјесмицу износим овдје у цјелини нека свијет види каква је лакоћа и природност без икаквог натезања код покојника била. Ево је:

Кава и лула.

Дај амо каву!

Лулу ми припади:
Нека ми се с душе
Зловољца свади;
Уз лулу, уз каву
Да проведем вјек:
Најљепши, најбољи
То је жићу лјек! —
Кава ми живце дражи,
У царство летим маште;
Ту ми се с очи' прше
Копрене свјетске, тапте;
Ту заборавим големе
Љубави тешки јад;
Ту заборавим себе,
Други сам човјек тад!

А лулу пијем!
По ваздан дим се суче,
Колута с' мота, вије;
Шири се,
Гушти се:
Час к небу крила диже:
Час земљу тихо диже;
Првија се,
Савија се,
И куд га вјетар гони:
Он тамо мора тећ,
Док се виду не украде...
Ах! тако моје паде:
Лете, лете, лете...
И пашта већ. —
(Наставље се).

дођу до себе. Њихови преступи свакоме су били сурови. Но ни толика суровост не произиђе из то неколико презрених лупежа доњо-колашкиних, већ колико се даје разумјети из главе Феиза Каџића, који је главни чинилац сваког ванредног напада. Он је преотео првенство међу Колашницима крадући овце и козе, говеда и коње по Затарју. Из садањих прилика не можемо већ Феиза сматрати као часна, и као лична и поштена јунака, већ као најнепоузданијег Прекотарца, јер све његове тобожне врлине које су досега фигурирале, и имале огромни одјек чак до Пријепоља и Приштине, одселе ће се показати у својој ништавости. Баш у ово доба у вријеме најбоље своје зрелости, лијепо се препоручи, не само пуномоћницима отоманске царевине, но и самим својим најближим сусједима, браћи и рођацима, да у будуће не би у њега имали узданице колико у врбов клин. Као што смо поменутом Феизу у хатар истине одирили најподлије преступе пред свијетом, тако бисмо устаоци били и поштеном човјеку изијети врлине пред свијетом.

Уз ово имамо доставити са овог планинског виси да почимљући од 21. октобра, имадосмо сасвим неповољно вријеме снјега и огромну студен, као у Сибиру. Тога дана у 6 ура из јутра отпочне падајући снјега, до 25 у највећем степеном што баш ријетко кад и зимом имадосмо. Ударање снјега ни мало се није побољшало, пауно је од прилике 1½ метар у планини, као у Бјеласици и Сивљанин. Отуда се немамо надати добру овом годином већ на против. Баш онда кад већ рекосмо да смо се ослободили зимског госта и опасности, онда морадосмо подлећи најљућему страдању. Ако случајно, као што не приличи, не би сунце појачало помоћу југовице, мораћемо упуштити сву презимјелу марву, да се њом хране вране и гавранови. Истог времена хмело се покојном барјак, Раду Ивановићу 30 коза.

Учитељ Поповић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 3. Маја.

(Из Двора.) Његово Височанство, Господар и Књаз, извојно је у четвртак 1. маја, у 6½ часа у јутру кренути у Подгорицу, а одатле ће у Никшић, да види нове грађевине које и на једном и на другоме мјесту лијепо напредују. Исто се тако живо дограђује пут између Подгорице и Никшића. С Његовијем Височанством пошли су: Његова Свјетлост Књаз Петар Карађорђевић, војводе Петар Вукотић и Анто Даковић и ц. руски мистар резидент г. К. М. Арциропуло.

— Г. Лигурго Маћо, министар резидент Њег. Височанства Краља Италије, пристио је из Дубровника на Цетиње у сриједу, 30. апр., на подне. У четвртак, 1. маја, имао је г. Маћо част бити позван на објед у Двор.

— Г. Тодор пл. Милинковић, ц. и в. аустро-угарски министар резидент, вратио се, у четвртак вече из Дубровника, гдје је био, као што јависмо, да поздравља Надвојводу Албрехта.

— И министар војни, г. војвода Илија Пламенац вратио се из Билећа, гдје је био да поздравља Надвојводу Албрехта у име Његовог Височанства.

— Духовенство свете Митрополије држало је јуче 3. маја у суботу заупокојену божанствену литургију и годишњи парастос своме ревносному и незаборављеном митрополиту Висариону Јувиши, у парохијалној влашкој цркви при којој је покојник и сахрањен. При служби је чинодјејствовао преосвећени митрополит Митрофан са својим протођаконом и мјесним духовенством. Служби божјој присуствовао је приличан број покојнико-

вих поштоватеља рекавши му на гробу: вјечна ти успомена, Бог ти покој дао. —

Књижевност.

Прва Српска Штампана Књига.

У хрватском „Вјенцу“ има једна биљешка о првим хрватским, српским и руским штампаним књигама. По тој биљешки прва је хрватска штампана књига штампана глаголицом 1483. године, и то је „Мисал“. Прва српска штампана књига је „Октоих“ Ђорђа Црнојевића штампана у Ободу године 1494, а прва руска штампана књига је „Апостол“ штампана у Москви 1564.

Тако пазлази да су Хрвати имали штампану књигу пријед Срба на 11 година.

У години штампања „Октоиха“ Ђорђа Црнојевића хрватски лист учинио је погрешку, јер је Октоих штампан 7001. године од створења свијета, а то је 1493. године послје Р. Христове. Дакле на 10 година пошље прве штампане књиге хрватске.

Што се тиче питања које је године штампана прва српска књига, оно није још чисто ријешено. Мисли се да је у Црнојевићевој штампарији штампано још књига, осим „Октоиха“, као „Службеник“ и „Требник“. За ове књиге држи се да су штампане пријед „Октоиха“. Истина између предпоставке и суштине истине разлика је, али се надамо да ће се ова претпоставка потврдити тијем што ће се наћи још која књига штампана у Црнојевићевој штампарији пријед „Октоиха“.

Марко Драговић.

РАЗНЕ ВИЉЕШКЕ.

(Професор др. Јагић). Дакле се ипак примио врли г. др. Јагић професуре у Бечу. Он је до сад био професор на Петроградском свеучилишту и остаје ондје до краја ове школске године, те ће предавање из славистике на бечком универзитету започети почетком школске г. 1886-87. Како Петроградски листови јављају препоручио је Јагић за свога замјеника на петроградском свеучилишту професора харковског свеучилишта г. Потемњина, а професора кијевског свеучилишта г. Соболевског и професора њежинског историчко-филозофског факултета г. Бранта. По Петрограду се проноси глас, да су професори петроградског свеучилишта изабрали за замјеника Јагићу професора варшавског свеучилишта А. С. Будиловића.

— Госп. Вид Вулатић Вукасовић приопштио је у задњем броју „Археолошког Вјесника“ у Загребу два „старославенска надписа у Херцеговини“. Особито је занимљив први, урезан на печату сабора Ваведенског, који се чува у василијанском манастиру на Завали (у Петрову пољу). О самом печату пише господин Вулатић: „Овај печат засијеча у најстарију нашу повјест, те је добро и урезан, ако се осврнемо на доба пропадања, бива, кад је злосрећни краљ Драгутин проћерао опат, те ступио у савез са својим тастом, Мадарским краљем, Стеваном V., те гледао да подчини и мање кнезове (у доњим крајевима) под своје могуће жезло, а тад је под његовом таштом владом наша земља доста муке претрпјела и веома назадовала. Речено дјело показује нам, да је Херцег-Восна била и онда на лијепој степену културе, те нам је и ово довољан биљег (још уз многобројне), да за мукнемо наше непријатеље, који и сада припињају нашим дједовима недостојних надимена.“

— У југославенској академији у Загребу прочитан је дие 28. пр. м. на име Љубомира Стојановића из Биограда, сада у Петрограду: „Један прилог познавању босанских Богомила“ препис 4 пергаменских листова што се налазе у ц. јавној библиотеци у Петрограду. Рукопис је писан године 1393 у Босни за тепачију Батала *) његовим Ђаком Станком, а она четири листа само су дио његов, који се сачувао. Рукопис је садржавао еванђеља за Пасхаре или Богомиле, а на завршетку јест на оним сачуваним листовима, попис неколико вјерника босанске или богомилске цркве, које се „Старац“ именом Бадин ондје спомиње. Ако и мален, ово је занимљив прилог за повјест босанских Богомила.

(Н. Л.)

*) Батало, тепачија у Краља Остоје Види: Далићев Рјечник с п. старина и Миклошић а Monumenta Serbica. Ур.

У српскијем листовима из Угарске налазимо ову објаву:

Потписано друштво приредиће у спомен књижевних заслуга неумрлога pjesника и књижевника

ДРА ЈОВАНА СУБОТИЋА

дана 27. априла (9. маја) 1886. у 3 сата послје подне у надзорничкој дворани Телелијина завода свечану сједницу.

Дневни ред свечане сједнице:

1. Предсједник Лаза Милошевић отвара сједницу.
 2. Лаза Секулић говори пролог у почасти покојном дру Јовану Суботићу.
 3. Стеван В. Поповић говори „О књижевном раду дра Јована Суботића“.
 4. Јован Максимовић чита „Врлничку кулу“, баладу дра Јована Суботића.
- У Будимпешти, 19. апр. (1. маја) 1886.

МАКЕДОНСКИ ЛЕТОПИС.

Године послје Христа.

(Свршетак).

1459 (20. јунија) султан Мухамед II. Челебија узме Смедереву и од Србије начини санџак.

Исте године 8. новембра довршено је покорјење Србије; а тај дан спале Турци манастир Милешево и одведу из Србије 200.000 робља.

1461. у мају начини султан Мухамед II. мир са Скендербегом послје вишегодишња рата и призна га као независна господара Епира и Арбаније.

1463. (17. јулија) узме султан Мухамед II. Скопље.

1464. (14. августа) Скендербег порази Шермет бега код Охрида. Скендербег је са султаном начинио мир на 10 година, али на навлазивање римљанино почео је рат послје треће године.

1467. у априлу преселилисе Новобрђане у Цариград; што је житеља још остало у Новом Брду, то помори кула 1468. год. и Ново Брдо опушће, а било је једна од највећих и најбогатијих вароша.

1468. (16. јан.) умре у Љешу Ђурађ Кастриотић Скендербег, господар од Арбаније. Било му је 63. године. Веле, да му је Марко Краљевић био ујак.

1469. (29. јунија) пренесоме свечано мошти св. Јована Рилскога из Трнова у манастир Рилски.

1474. (7. нов.) као калуђерица Хиномона умре у манастиру једном на острву Санта Маури Јелена, удова деспота Лазара Бранковића, кћи деспота Томе Палеолога, а сестра руске царице Софије.

1481. (3. маја) под Нисомидијом у Малој Азији умре султан Мухамед II. он је освојио Цариград, Србију, Босну, Арбанију, Херцеговину.

1494. (24. фебруара) умре у Неапољу у Италији Џем, брат султана Бајазита II. а син султана Мухамеда II. Мати му је била Српкиња.

1515. (11. фебр.) спалише у Софији св. Ђурија Кратовца. Било му је 18. г.

1521. (29. авг.) султан Сулејман I. узме од Мадара Биоград, а послје десет дана иселише Србе из Биограда и населише их у Цариград и у Биограду код Цариграда.

1525. (24. фебр.) у боју код Павије у Италији погине маркез Сантанђело, посљедњи од Скендербегова кољена.

1595. (16. јан.) умре султан Мурат III. Имао је 102. дјетета. На пријесту дође његов најстарији син Мухамед III. коме је мати Српкиња била.

1689. Тесаревци узеше Скопље, али већ послје годину дана изгубише га.

1703. (15. јан.) би погубљен велики везир Мустафа наша Далтабан, српска по турица из села Петричка код Битоља. Био је најприје прост јаничар, па шаторчија, капиција, дебелијски ага, па јаничарски ага. Није био писмен, за то га турски повјесничари зову Сирб-ола-а-а (неписмени, сурови Србин). Био је папа у Бабатагу, па везир и беглербег од Анадолије, збачен због свирепости и суррунисан на босанску границу. Послје постане сарашером у Босни и отме од Нијемаца 24 града с ове и с оне стране Саве. Одатле оде као беглербег у Багдад и тамо угуши у крви арапску буну. Великим везиром постане 16. септ. 1702. и као такав уредио је одјело за хришћане и Чируте; булама је забранио носити танке копрене на лицу и тијесне фереје; он је уредио у царевини ђумруке и вакуфе. Хтио је рат са Русијом, али противна рату страна сруши га и трећи дан затим дође му глава.

1711. (6. јан.) постане српским патријархом скопски митрополит Атанасије.

1766. (13. септ. а 9. реби-ул-охра 1180) султан Мустафа III укине српску патри-

јаршију у Пећи. Посљедњи српски патријар био је Калиник.

1767. (16. јан.) султан Мустафа III. укине автокефалну патријаршију охридску. Посљедњи патријарх био је Арсеније.

1822. (10. фебр.) умре у Шапцу Цинцар Марко, кнез Шабачког посавине, славан јунак. Родио се 1777. године у Белици у Арбанији.

1833. (24. авг.) умре у Туприји војвода Цинцар Јанко Поповић. Славан јунак, родом из Охрида. Имао је 54. године.

ОБЈАВА.

Сагласно извјештају Капетанства Књаж. Црногор. Поморских Лука у Бару — улазак у Бојану промијенио се: на страну југо-истока има сад 3½ ноге дубине, а на страну нашу, т. ј. сјеверозападну има само 2½ ноге дубине.

Оволико ради владања помораца.

Број 225. Цетиње 29. априла 1886. г.

Из канцеларије Поморског Одјељења.

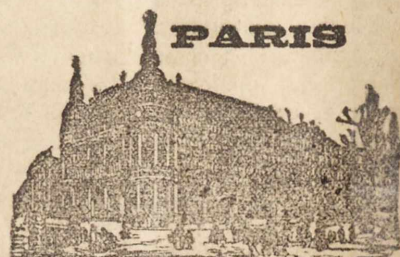
ОГЛАСИ.

НАЗНАЊЕ.

Кућа Ђура Живковића (Џеџанина) која постоји у овдашњој вароши на главној улици између кућа Марка Драговића и Мата Бороја, продаје се из слободне руке. Кућа има добар ограђен врт. Ко би ишту желио купити, нека се обрати на овдашњег трговца г. Васа Пипера.

Цетиње, 3. маја 1886.

(1—3) ЂУРО ЖИВКОВИЋ.

GRANDS MAGASINS DU Printemps NOUVEAUTÉS

Soieries, Lainages, Draperies, Indiennes, Modes, Robes, Confections, Vêtements pour fillettes et garçonnets, Jupons, Peignoirs, Troussesaux, Layettes, Lingerie, Corsets, Dentelles, Toiles, Mouchoirs, Blanc de coton, Rideaux, Etouffes pour Ameublements, Tapiserie, Meubles, Literie, Chemises, Bonneterie, Vêtements pour Hommes, Chaussures, Parapluies, Ganterie, Châles, Cravates, Fleurs, Plumes, Passementerie, Rubans, Mercerie, Articles de Paris, Argenterie, Maroquinerie, Parfumerie, etc.

DEMANDER

le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 541 gravures, modèles inédits pour la Saison d'Été, qui

Vient de Paraître

Envoi gratuit et franco contre demande adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du PRINTemps. (Bien spécifier les genres et prix.) Expéditions dans tous les pays du monde.

Државна штампарија.